

Ars et Scientia, Humanitas et Virtus!

ISSN 2708-6615 (print)

ISSN 2708-6623 (online)

**УКРАЇНСЬКИЙ
ЖУРНАЛ
ВІЙСЬКОВОЇ МЕДИЦИНИ**

ЩОКВАРТАЛЬНИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ
УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ

**ТОМ 2
4.2021**

**UKRAINIAN
JOURNAL OF
MILITARY
MEDICINE**

QUARTERLY SCIENTIFIC AND PRACTICAL JOURNAL OF
UKRAINIAN MILITARY MEDICAL ACADEMY

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

EDITORIAL BOARD

Головний редактор

ШВЕЦЬ А.В., д.мед.н, проф., УВМА

Заступники головного редактора

ЛУРІН І.А., д.мед.н, проф., академік НАМН України, Віце-президент НАМН України
ХОМЕНКО І.П., д.мед.н, проф., член-кор. НАМН України, УВМА

Члени редакційної колегії

ГАЛУШКА А.М., д.мед.н, проф., Командування Медичних сил ЗС України
КОРОЛЬ С.О., д.мед.н, проф., УВМА
ЛУГОВА Г.В., к.мед.н, доцент, Національний університет оборони Малайзії: Куала Лумпур
МУТАФЧИЙСКИ В.М., д.мед.н, проф., Військово-медична академія Болгарії, Софія
ФЕДОРІЧ П.В., к.мед.н, доцент, УВМА
БІЛОУС М.В., д.фарм.н, доцент, УВМА
ДРОЗДОВА А.О., д.фарм.н, проф., НУОЗУ ім. П.Л. Шупика
СОЛОМЕННИЙ А.М., к.фарм.н, УВМА
ТАРАСЕНКО В.О., к.фарм.н, доц., УВМА
ТРОХИМЧУК В.В., д.фарм.н, проф., НУОЗУ ім. П.Л. Шупика
ШМАТЕНКО О.П., д.фарм.н, проф., УВМА

Editor in Chief

SHVETS A.V., MD DSc, Prof., UMMA

Deputy editors-in-chief

LURIN I.A., MD DSc, academician of NAMS of Ukraine, The Vice President of NAMS of Ukraine
KHOMENKO I.P., MD DSc, Prof., Corresp.m-er of NAMS of Ukraine, UMMA

Members of the Editorial Board

HALUSHKA A.M., MD DSc, Prof., Medical Forces Command of Ukrainian AF
KOROL S.O., MD DSc, Prof., UMMA
LUGOVA G.V., MD PhD, Ass. Prof., National Defense University of Malaysia: Kuala Lumpur, MY
MUTAFCHIYSKI V.M., MD DSc, Prof., Military Medical Academy, Sofia, Bulgaria
FEDORYCH P.V., MD PhD, Associate Professor, UMMA
BILOUS M.V., D. Sc. Pharm., Ass. Prof., UMMA
DROZDOVA A.O., D. Sc. Pharm., Prof., Shupyk NHUU
SOLOMENNYI A.M., PhD Pharm, UMMA
TARASENKO V.O., PhD Pharm, Ass. Prof., UMMA
TROKHIMCHUK V.V., D. Sc. Pharm., Prof., Shupyk NHUU
SHMATENKO O.P., D. Sc. Pharm., Prof., UMMA

РЕДАКЦІЙНА РАДА

БАДЮК М.І., д.мед.н, проф., УВМА
БЛІЙ В.Я., д.мед.н, проф., УВМА
БІБІК Т.А., д.мед.н, проф., УВМА
БОЙЧАК М.П., д.мед.н, проф., УВМА
ВЛАСЕНКО О.М., д.мед.н, проф., НМУ імені О.О. Богомольця
ГОЛИК Л.А., д.мед.н, проф., НВМКЦ «ГВКГ»
ЗАРУЦЬКИЙ Я.Л., д.мед.н, проф., УВМА
ІВАНЬКО О.М., д.мед.н, доцент, УВМА
КАЗМІРЧУК А.П., д.мед.н, доц., НВМКЦ «ГВКГ»
КАЛЬНИШ В.В., д.б.н., проф., УВМА
КЛІШЕВИЧ Б.А., д.мед.н, проф., УВМА
КОЖОКАРУ А.А., д.мед.н, проф., УВМА
КОТУЗА А.С. д.мед.н, проф., КЛ «Феофанія» ДУС України
ЛИХОТА А.М., д.мед.н, проф., УВМА
ОГОРОДНІЙЧУК І.В., д.мед.н, доц., УВМА
ОСЬОДЛО Г.В., д.мед.н, проф., УВМА
РУМ'ЯНЦЕВ Ю.В., д.мед.н, проф., УВМА
САВИЦЬКИЙ В.Л., д.мед.н, проф., УВМА
СЕРЕДА І.К., к.мед.н, доцент, УВМА
СІДОРОВА Н.М., д.мед.н, доцент, УВМА
СІРОТА П.С., к.фарм.н, проф., УВМА
СТЕБЛЮК В.В., д.мед.н, проф., УВМА
ТРИХЛІБ В.І., д.мед.н, проф., УВМА
ТРІНЬКА І.С., к.мед.н, доцент, УВМА
УСТИНОВА Л.А., д.мед.н, проф., УВМА
ХИЖНЯК М.І., д.мед.н, проф., УВМА
ХИТРИЙ Г.П., д.мед.н, проф., УВМА
ЯРОШ О.О., д.мед.н, проф., УВМА

Секретар відповідальний

РУЩАК Л.В., к.б.н., доц., УВМА

Розглянуто та схвалено Вченою радою Української військово-медичної академії (протокол №2 від 12.03.2020 року в редакції від №11 від 04.12.2020 року)

EDITORIAL COUNCIL

BADIUK M.I., MD DSc, Prof., UMMA
BELIY V.Ya., MD DSc, Prof., UMMA
BIBIK T.A., MD DSc, Prof., UMMA
BOYCHAK M.P., MD DSc, Prof., UMMA
GOLIK L.A., MD DSc, Prof., NMMCC «GVKG»
IVANKO O.M., MD DSc, Ass. Prof., UMMA
KALNYSH V.V., D. Sc. Biol., Prof., UMMA
KAZMIRCHUK A.P., MD DSc, Ass. Prof., NMMCC «GVKG»
KHYTRIY G.P., MD DSc, Prof., UMMA
KHYZHNYAK M.I., MD DSc, Prof., UMMA
KLISHEVYCH B.A., MD DSc, Prof., UMMA
KOTUZA A.S., MD DSc, Prof., CH «Feofania» SDA of Ukraine
KOZHOKARU A.A., MD DSc, Prof., UMMA
LIKHOTA A.M., MD DSc, Prof., UMMA
OGORODNICHUK I.V., MD DSc, Ass. Prof., UMMA
OSYODLO G.V., MD DSc, Prof., UMMA
RUMYANTSEV Y.V., MD DSc, Prof., UMMA
SAVYTSKYI V.L., MD DSc, Prof., UMMA
SEREDA I.K., MD PhD, Ass. Prof., UMMA
SIDOROVA N.M., MD DSc, Ass. Prof., UMMA
STEBLYUK V.V., MD DSc, Prof., UMMA
SYROTA P.S., PhD Pharm, Prof., UMMA
TRIKHLIB V.I., MD DSc, Prof., UMMA
TRINKA I.S., MD PhD, Ass. Prof., UMMA
USTINOVA L.A., MD DSc, Prof., UMMA
VLASENKO O.M., MD DSc, Prof., Bogomolets national university
YAROSH O.O., MD DSc, Prof., UMMA
ZARUTSKY Y.L., MD DSc, Prof., UMMA

Executive Secretary

RUSHCHAK L.V. PhD Biol., Ass. Prof. UMMA

Considered and approved by the Academic Council of the Ukrainian Military Medical Academy (protocol #2, March 12, 2020, revised # 11, December 4, 2020)

ВИДАВЕЦЬ

Українська військово-медична академія

Свідоцтво про державну реєстрацію:

КВ № 24365-14205P від 24.02.2020 р.

Адреса редакції: вул. Московська 45/1, корп. 33, 01015

Телефон/факс 044-280-00-34

Email: ujmm@ua.fm

PUBLISHER

Ukrainian Military Medical Academy

Certificate of state registration of printed mass media:

КВ № 24365-14205P 24/02/2020

Mailing Address: Kyiv, Moskovska Str. 45/1, bldg. 33,

01015. Tel/Fax: 044-280-00-34

Email: ujmm@ua.fm

Індексация журналу:

Підписано до друку 30.12.2021 р.
Тираж 50 прим, замовлення №8
Віддруковано в типографії
СПД «Чалчинська Н.В.»
01015, Kyiv, Tel/Fax: 044-407-61-97
Фахове наукове видання УВМА за спеціальностями 222 Медицина, 226 Фармація, промислова фармація (наказ Міністерства освіти і науки України від 19 квітня 2021 року №420)

Усі права застережені. Переклад та передрук тільки за згодою авторів і редакції. Листи, рукописи, фотографії та малюнки не повертаються. Відповідальність за вірність даних, цитат, формул, доз препаратів тощо несуть автори статей. Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. Публікація матеріалів у цьому журналі не означає, що редакція безумовно поділяє думки та погляди авторів статей.

<https://ujmm.org.ua/index.php/journal>

Видається змішаними мовами

© Ukrainian Military Medical Academy

ПРОБЛЕМНА СТАТТЯ

PROBLEM ARTICLE

МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНОЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я:НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ <i>В.О. Жаховський, В.Г. Лівінський, Т.М. Остащенко, О.М. Іванько, Н.О. Васюк</i>	<5>	MEDICAL SUPPORT OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF PUBLIC HEALTH CARE TRANSFORMATION: REGULATORY AND LEGAL ASPECTS <i>V. O. Zhakhovskiy, V. G. Livinskiy, T. M. Ostashchenko, O. M. Ivanko, N. O. Vasiuk</i>
ОРГАНІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВОЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я		ORGANIZATION OF MILITARY HEALTH CARE
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ МЕДИЧНИМИ СИЛАМИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ <i>Т.М. Остащенко, В.О. Жаховський, В.Г. Лівінський</i>	<14>	MODERN APPROACHES TO THE MANAGEMENT OF MEDICAL FORCES OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE <i>T. M. Ostaschenko, V. O. Zhahovskiy, V. G. Livinskiy</i>
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В КРАЇНАХ-ЧЛЕНАХ ТА ПАРТНЕРАХ НАТО <i>А.В. Швець, О.В. Горішна, А.Ю. Кіх, Г.В. Іванцова, О.О. Горшков, О.В. Ричка</i>	<26>	PECULIARITIES OF THE ORGANIZATION OF PSYCHO-MEDICAL REHABILITATION OF SERVICEMEN IN NATO MEMBER COUNTRIES AND PARTNERSHIP FOR PEACE COUNTRIES <i>A.V. Shvets, O.V. Horishna, A.Yu. Kikh, G.V. Ivantzova, O.O. Gorshkov, O.V. Richka</i>
ВІЙСЬКОВО-ПРОФІЛАКТИЧНА МЕДИЦИНА		MILITARY PREVENTIVE MEDICINE
СИСТЕМА ЗАХОДІВ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВИХ ЛЬОТЧИКІВ <i>В.В. Кравчук</i>	<40>	THE SYSTEM OF MEASURES FOR PSYCHOPHYSIOLOGICAL SUPPORT OF OCCUPATIONAL ACTIVITIES OF MILITARY PILOTS <i>V.V. Kravchuk</i>
ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ «ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ» <i>А.В. Швець, В.В. Кальниш, І.С. Трінька</i>	<48>	PSYCHOPHYSIOLOGICAL ASPECTS OF «HYBRID WARFARE» PROGRESSION <i>A.V. Shvets, V.V. Kalnysh, I.S. Trinko</i>
ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА СЕРЕДНЬОДОБОВОГО РАЦІОНУ ХАРЧУВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ СИЛ СПЕЦІАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ <i>Ю.М. Депутат, А.Ю. Жалдак</i>	<60>	HYGIENIC ASSESSMENT OF THE AVERAGE DAILY DIET OF THE SPECIAL OPERATIONS FORCES OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE <i>Yu.M. Deputat, A.Yu. Zhaldak</i>
КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ОСНОВНИХ СКЛАДОВИХ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ З ХВОРОБАМИ СИСТЕМИ КРОВООБІГУ ТА ХРОНІЧНОЮ ТЕРАПЕВТИЧНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ <i>І.К. Серєда, Ж.М. Олещенко</i>	<71>	COMPREHENSIVE ASSESSMENT OF THE HEALTHY LIFESTYLE BASIC COMPONENTS AMONG NAVY SERVICEMEN OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE WITH CARDIOVASCULAR DISEASES AND CHRONIC THERAPEUTIC PATHOLOGY <i>I.K. Sereda, Zh.M. Oleshchenko</i>
ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ МВС УКРАЇНИ В ЗОНІ ПРОВЕДЕННЯ АТО/ООС <i>В.В. Якимець</i>	<84>	STUDY OF FEATURES OF MEDICAL SUPPORT OF UNITS OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS OF UKRAINE IN THE ATO / JFO AREA <i>V.V. Yakimets</i>
АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ І ЛІКУВАННЯ		CURRENT ASPECTS OF DIAGNOSIS AND TREATMENT
КЛІНІКО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ УСКЛАДНЕНЬ НЕГОСПІТАЛЬНОЇ ПНЕВМОНІЇ В УЧАСНИКІВ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ/ОПЕРАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ СИЛ <i>Н.В. Попенко, М.І. Ярош</i>	<91>	CLINICAL AND EPIDEMIOLOGICAL ANALYSIS OF COMPLICATIONS OF COMMUNITY-ACQUIRED PNEUMONIA AMONG ATO / JFO PARTICIPANTS <i>N. V. Popenko, M.I. Yarosh</i>
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ КОМОРБІДНОЇ ПАТОЛОГІЇ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ - УЧАСНИКІВ ООС <i>Г.В. Осьодло, С.А. Бичкова, О.А. Желеховський, О.А. Бичков</i>	<104>	PECULIARITIES OF COMORBID PATHOLOGY AMONG JFO PARTICIPANTS <i>G.V. Osyodlo, S.A. Bychkova, O.A. Zhelekhovskiy, O.A. Bychkov</i>

ОСОБЛИВОСТІ ЗМІН СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ШЛУНКУ ТА ДВНАДЦЯТИПАЛОЇ КИШКИ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ – ПАЦІЄНТІВ <113>	FEATURES OF CHANGES IN THE MUCOUS MEMBRANE OF THE STOMACH AND DUODENUM AMONG SERVICEMEN WITH SURGICAL PATHOLOGY
<i>Г.В. Осьодло, Ю.Я. Котик, В.П. Слободяник</i>	<i>G.V. Osyodlo, Y.Y. Kotyk, V.P. Slobodyanyk</i>
ОРИГІНАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	ORIGINAL RESEARCH
ОРГАНІЗАЦІЙНІ, КЛІНІЧНІ ТА ФАРМАКОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ МЕДИКАМЕНТОЗНОГО СУПРОВОДУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ІЗ ХРОНІЧНИМ ГАСТРИТОМ <121>	ORGANIZATIONAL, CLINICAL AND PHARMACOECONOMIC ASPECTS OF MEDICAL PROVISION AMONG SERVICEMEN WITH CHRONIC GASTRITIS
<i>Г.В. Осьодло, О.П. Шматенко, Г.З. Мороз, С.А. Бичкова, В.В. Осьодло</i>	<i>G.V. Osyodlo, O.P. Shmatenko, G.Z. Moroz, S.A. Bychkova, V.V. Osyodlo</i>
ВІЙСЬКОВА ФАРМАЦІЯ	MILITARY PHARMACY
КІНЕТИКА (IN VIVO) ВИВІЛЬНЕННЯ АКТИВНИХ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ІНГРЕДІЄНТІВ ІЗ ЛІКАРСЬКОГО ЗАСОБУ ПІД УМОВНОЮ НАЗВОЮ АМО-ЗОЛЬ <130>	KINETICS (IN VIVO) RELEASE OF ACTIVE PHARMACEUTICAL INGREDIENTS FROM THE DRUG UNDER THE CONDITIONAL NAME AMO-SOL
<i>О.П. Шматенко, Л.Л. Давтян, В.О. Тарасенко, Р.Л. Прутула, Д.В. Вороненко, Д.В. Дроздов, Я.Р. Андрійчук, Н.О. Козіко</i>	<i>O.P. Shmatenko, L.L. Davtyan, V.O. Tarasenko, R.L. Prytula, D.V. Voronenko, D.V. Drozdov, Ya.R. Andriychuk, N.O. Koziko</i>
ВИВЧЕННЯ ТОКСИКОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК РОЗРОБЛЕНИХ М'ЯКИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ <140>	STUDYING TOXICOLOGICAL PROPERTIES OF THE DEVELOPED SOFT DRUGS
<i>А.М. Соломенний</i>	<i>A.M. Solomennyi</i>
ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ДОПОМІЖНИХ РЕЧОВИН ДЛЯ СТВОРЕННЯ ТАБЛЕТОК НА ОСНОВІ ПАСТЕРНАКУ ПОСІВНОГО ТРАВИ ЕКСТРАКТУ ГУСТОГО <149>	JUSTIFICATION FOR THE CHOICE OF EXCIPIENTS IN THE CREATION OF TABLETS BASED ON PASTERNAK OF SEEDING THICK EXTRACT
<i>Н.А. Симоненко, О.С. Шпичак, Г.Д. Сліпченко, О.А. Рубан</i>	<i>N.A. Symonenko, O.S. Shpychak, H.D. Slipchenko, O.A. Ruban</i>
КООРДИНАЦІЙНІ АСПЕКТИ НАЛАГОДЖЕННЯ СИСТЕМИ ФАРМАКОНАГЛЯДУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ПАНДЕМІЇ COVID-19 <161>	COORDINATION ASPECTS OF PHARMACOVIGILANCE SYSTEM ADJUSTMENT IN TERMS OF THE GLOBAL COVID-19 PANDEMIC
<i>Т.М. Остащенко, Н.Д. Козак, Д.О. Козак</i>	<i>T. M. Ostaschenko, N. D. Kozak, D. O. Kozak</i>
З ІСТОРІЇ ВІЙСЬКОВОЇ МЕДИЦИНИ	HISTORY OF MILITARY MEDICINE
ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ СИСТЕМИ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ (до 30-річчя створення медичної служби Збройних Сил України) <166>	HISTORICAL ASPECTS OF FORMATION AND DEVELOPMENT OF THE MEDICAL SUPPORT SYSTEM OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE (to the 30th anniversary of the Medical Service of the Armed Forces of Ukraine)
<i>Т.М. Остащенко, В.О. Жаховський, В.Г. Лівінський, А.В. Швець</i>	<i>T.M. Ostashchenko, V.O. Zhakhovskiy, V.G. Livinskyi, A.V. Shvets</i>